

U UTORAK, 10.SRPNJA

Počinj 69. Dubrovačke ljetne igre

Podizanjem zastave *Libertas* uz stihove *Himne slobodi* u utorak, 10. srpnja u 21.00 sat ispred crkve sv. Vlaha svečano će biti otvorene 69. Dubrovačke ljetne igre, koje će se i ove godine tradicionalno održavati do 25. kolovoza. U 47 dana, na 20 ambijentalnih lokacija, približno 2.000 umjetnika iz cijelog svijeta pred međunarodnom će publikom od 60.000 domaćih i inozemnih posjetitelja izvesti oko 80 dramskih, glazbenih, plesnih, folklornih i drugih programa, najavljen je 4. srpnja na konferenciji za medije na taraci hotela Excelsior na kojoj su govorili ravnateljica Ivana Medo Bogdanović, intendantica Dora Ruždjak Podolski, njen pomoćnik za dramski program Saša Božić i pomoćnica za inovativne kulturne prakse Karolina Rugle te gradonačelnik Mato Franković i zamjenica dubrovačko-neretvanskog župana Žaklina Marević koji su izrazili svoju podršku.

- Iznimno sam ponosna na činjenicu da je sve ono što smo na Kandeloru najavili i ostvareno - rekla je intendantica Dora Ruždjak Podolski, istaknuvši još i uspjeh u povlačenju EU fondova, promoviranje mladog glumačkog naraštaja i umrežavanje umjetnika. Dodala je kako i dalje ostaje naglasak na ambijentalnosti koja obilježava ovaj festival. - Spretni smo, nemamo se čega bojati, računamo na građane Dubrovnika i publiku za koje je ovaj program kreiran - zaključila je intendantica.

Vlastita produkcija nezaobilazna je okosnica dramskog programa, potvrđujući nacionalni, kulturni i povijesni identitet koji su Dubrovačke ljetne igre gradile tijekom svog gotovo sedam desetljeća dugog postojanja, uz njegovanje modela Festivalnog dramskog ansambla kao specifikuma. Pored toga, osnažen je i koprodukcijски model kako bi festivalske predstave nastavile živjeti tijekom kazališne sezone te postigle veću vidljivost na hrvatskoj i regionalnoj sceni. Prvi premijerni dramski naslov je „Michelangelo“ Sebastijana Horvata i Milana Matthisa Markovića prema drami „Michelangelo Buonarroti“ Miroslava Krlježe u koprodukciji s Hrvatskim narodnim kazalištem Ivana pl. Zajca u Rijeci i u režiji Sebastijana Horvata. Michelangela će na lokrumskoj sceni igrati Rakan Rushaid-

at i rastvoriti vječno, ali uvijek aktualno pitanje odnosa umjetnosti i novca, a samim time i umjetnosti i moći i politike, koje je danas važnije nego ikada. Dobro poznat festivalskoj publici još od dramske uspješnice „Kate Kapuralice“, redatelj Dario Harjaček ovo ljeto priprema izbor iz proze Ranka Marinkovića „Pod balkonima“ u dramizaciji Vedrane Klepice. Zajednički nazivnik Marinkovićevih pripovijetki je Mediteran i njegove gorkoslatke kombinacije, ironija koja prerasta u cinizam i izdvojeni pojedinac smaknut političkim burama i prirodnom jugom. Marinković, taj viški Voltaire koji je za Dubrovnik bio intimno i obiteljski vezan, opsjednut je granicama zatvorenog svijeta, a

Sergeja Pristaša, nastale u koprodukciji izvedbenog kolektiva BADco., Drame HNK u Zagrebu i Igara. Četrdeset godina nakon pripovijetke Pavla Pavličića „Dobri duh Zagreba“ ovaj dramski tekst Gorana Ferčeca vraća se temi opsesije ritmom gradskog života i uloge zločina u njemu. Predstava će se izvoditi u prostoru skladišta Luke Dubrovnik, a nakon izvedbi predstave u istom će prostoru biti postavljena instalacija Marka Tadića „the shifting meaning“ te instalacija BADco.-a „Vremenske bombe“. Na zadovoljstvo publike, na programu su i reprizne izvedbe lanjske dramske uspješnice „Marin Držić - Viktorija od neprijatelja“ Hrvoja Ivankovića u režiji Lvice Boban i izvedbi Festivalnog dramskog ansambla.

Dramski program 69. Igara uključuje i gostovanja ponajboljih

Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu, a u koreografiji Igora Kirova prema libretu Saša Dimoskoga temeljenom na motivima istoimenog djela Meše Selimovića i glazbi koju potpisuje Goran Bojčevski. Bitef teatar gostuje s plesnom predstavom „Macbeth“ u koreografiji Miloša Isailovića i izvedbi plesača Bitef Dance Companyja. Istoimeno Shakespeareovo dramsko djelo ples koristi kao idejno polazište za prikaz suvremenog svijeta - mračni svijet zavjere, zločina, psiholoških devijacija, vlastoljublja i strasti. U interdisciplinarnoj predstavi „Title“, Clément Laves, koreograf i izvođač s berlinskom adresom, sa sebi svojstvenim humorom istražuje složenu međusobnu povezanost između stvari i značenja koje gradimo oko njih, te uspostavlja „rat i mir“ između stvari i misli, a pritom se ne ustručava razotkriti nam buku misli kao i spektakularnu tišinu objekata. U plesu će uživati i najmlađa publika, zahvaljujući gostovanju nagrađivane plesne predstave „Crtić“ belgijskog koreografa Antona Lachkyja koja je namijenjena djeci od šest godina i više te njihovim obiteljima.

Pažljivo promišljeni te izvorno osmišljeni projekti okosnica su glazbenog programa, kao početni impuls razvijanja inovacije kroz tradiciju Dubrovačkih ljetnih igara, ostajući tako unutar festivalske poetike, ali obnavljajući njezinu prominentnost, po čemu su Igre u svijetu uvijek bile prepoznate kao poželjno mjesto predstavljanja, ali i posjećivanja, uz znalački pristup i predstavljanje vrhunskih glazbenih projekata različitih sastava, razdoblja i žanrova, a kojima je zajednička visoka umjetnička kvaliteta. Glazbeni program otvorit će ispred crkve sv. Vlahu jedan od najvećih violončelista svijeta Mischa Maisky sa Zagrebačkom filharmonijom pod ravnanjem mo. Piera Carla Orizija, 11. srpnja u 22 sata. Čast zatvaranja festivala pripast će Simfonijskom orkestru Hrvatske radiotelevizije pod ravnanjem Daniela Rustionija uz vrhunskog američkog orguljaša Camerona Carpentera koji je svojom iznimnom muzikalnošću, bezgraničnim tehničkim sposobnostima i pionirskim duhom već ostavio značajan trag u suvremenoj povijesti glazbe. Dubrovački simfonijski orkestar Mozartovu *Veliku misu u c-molu* izvest će s Oratorijskim zborom crkve sv. Marka pod ravnanjem mladog ruskog dirigenta mo.

Mato Franković, Dora Ruždjak Podolski, Ivana Medo Bogdanović, Žaklina Marević, Katarina Rugle, Saša Božić

Mediteran, kao i Dubrovnik jest takav - sav sveden na granice i rituale. Predstava će premijerno biti izvedena 18. kolovoza u parku kampusa Sveučilišta u Dubrovniku. U suradnji s Akademijom dramske umjetnosti u Zagrebu, u prostorima tvrđave Minčeta premijerno će biti izvedeno „Odbrojavanje - na piru s Držićem i Nalješkovićem“ u režiji Lee Anastazije Fleger, Marine Pejnović i Hrvoja Korbara te izvedbi studenata Odsjeka glume ADU Zagreb. Ovaj projekt bavi se redefiniranjem ideje ambijentalnoga kazališta, onakvoga kakvo u Dubrovniku postoji od 14. stoljeća pa do danas na Igrama, te će obuhvati dijelove opusa Marina Držića i Nikole Nalješkovića, s posebnim naglaskom na pirne drame. Projekt će istražiti osobitosti pirnih drama i običaja u renesansnom Dubrovniku, ali i svadbene običaje suvremenog Dubrovnika. Publiku očekuje i dubrovačka premijera predstave „Ispravci ritma“ u režiji Gorana

recentnih hrvatskih dramskih predstava. Uvjerljiv trijumf na zadnjoj dodjeli Nagrada hrvatskog glumišta imala je predstava ZKM-a „Črna mati zemla“ Kristiana Novaka u dramizaciji Tomislava Zajeca i u režiji Dore Ruždjak Podolski. U međuvremenu, predstava je ostvarila veliki broj gostovanja te osvojila više od deset nagrada na različitim festivalima, a dubrovačka publika gledat će je na otoku Lokrumu 16. srpnja, dok će se uspješnica HNK-a u Zagrebu, predstava „Ljudi od voska“ Mate Matišića u režiji Janusza Kice igrati u parku Gradac krajem kolovoza. Studentski teatar Lero tradicionalno je dio programa Igara, a ovo ljeto festivalskoj publici će predstaviti svoju zadnju produkciju „Kitice i perlice“ u režiji Davora Mojaša.

Ljubitelji plesne umjetnosti neće ostati uskraćeni jer Igre donose jedan od zanimljivijih baletnih naslova prošle sezone, „Derviš i smrt“ nastao u produkciji Baleta

Maxima Emelyanycheva, uz soliste Leona Košavića, Ivanu Lazar, Mariju Kuhar Šošu i Krešimira Špicera, ali i koncertirati u atriju Kneževa dvora s violinistom Marinom Marasom pod ravnanjem mo. Tibora Bogányija. Gudački kvartet Schumann slovi kao jedan od najboljih svjetskih komornih sastava, a trenutno su i rezidencijalni ansambl Komornog glazbenog društva Lincoln centra u New Yorku. Festivalskoj publici će se predstaviti u atriju Kneževa dvora, baš kao i Ansambl 1700 s kojim će nastupiti i jedan od najuglednijih kontratenora današnjice Andreas Scholl. Vrhunske recitale priredit će prvi klarinet Berlinske filharmonije Andreas Ottensamer uz klavirsku pratnju Joséa Gallarda, kao i Yuya Okamoto, japanski violončelist koji je lani osvojio Nagradu Eugène Ysaÿe na Međunarodnom natjecanju Queen Elisabeth te Ivan Krpan koji se, osvojivši prvu nagradu na Međunarodnom pijanističkom natjecanju Ferruccio Busoni u Bolzanu lani, upisao u povijest postigavši jedan od većih uspjeha hrvatskog pijanizma uopće. Jedan od umjetničkih vrhunaca ovo ljeto recital je Daniila Trifonova, pijanista koji je nedavno izveo seriju od sedam rasprodanih koncerata u Carnegie Hallu te koji je između brojnih drugih dobitnik i Prve nagrade te Grand Prixa na Natjecanju Čajkovski u Moskvi, ali i Grammyja u kategoriji najboljeg klasičnog instrumentalnog solo albuma na ovogodišnjoj dodjeli. Još jedan jedinstven glazbeni program nosi naziv *Guitarrismo*, a samo za ovu prigodu koncertiranja u atriju Kneževa dvora na 69. Igrama, okupit će osam eminentnih gitarista: Zorana Dukića, Petrita Čekua, Moranu Pešutić, Tomislava Vukšića, Tvrtka Sarića, Krešimira Bedeka, Pedra Ribeira Rodriguesa i Maroja Brčića koji će prouzvesti skladbu za osam gitara Gordana Tudora. „Dubrovnik plovi u intonaciji“ naziv je još jedne posebne glazbene večeri, koju će prirediti dvadeset dubrovačkih glazbenika solista na zajedničkom koncertnom nastupu u atriju Kneževa dvora. Program se odvija uz potporu zaklade Caboga Stiftung, baš kao i tri sedmodnevne glazbene majstorske radionice koje će voditi violonist Stefan Milenković, bariton Krešimir Špicer i pijanistica Maria João Pires, a polaznici će na zadnji dan radionica prirediti završne koncerte otvorene za publiku.

Jazz je tradicionalno nezaobilazan dio programa Igara, a ove godine vrhunsku večer jamči američka jazz diva i višestruka dobitnica nagrade Grammy Dee Dee Bridgewater i Jazz orkestar Hrvatske radiotelevizije pod ravnanjem Andreasa Marinella, koji će na koncertu pod pokroviteljstvom Mastercarda nastupiti 18. srpnja ispred Katedrale. U suradnji Dubrovačkih ljetnih igara i Jadranskih luksuznih hotela koncert će u Vala Beach Clubu hotela Dubrovnik Palace održati gitarski duo Katona Twins, blizanci Peter i Zoltán, koji vješto spajaju klasičnu glazbu s popularnijim glazbenim žanrovima, a dubrovačku će publiku povesti na glazbeno putovanje od Madrida do Buenos Airesa. Na istoj će lokaciji nastupiti francuski harmonikaš Vincent Peirani i saksofonist Emile Parisien koji dijele jedinstven glazbeni izričaj kojemu je improvizacija vodeći princip. Oba su dobitnici prestižnih nagrada, među kojima se ističe ECHO Jazz u kate-

goriji najboljeg inozemnog ansambla 2015.

Inside Out naziv je jedinstvene glazbene večeri koja će se u sklopu 69. Dubrovačkih ljetnih igara održati 4. kolovoza, s prvim dijelom unutar gradskih zidina, kraj Velike Onofrijeve fontane, gdje će se odvijati interaktivna izvedba I.N.K. Experiment Dua, dinamičnog i kreativnog udaraljkaškog dueta kojeg čine Ivana Kuljerić Bilić i Nikola Krbanyevitch, i robotskog udaraljkaškog ansambla Chimères Orchestra koji je izum francuskih autora okupljenih u kolektivu Resonance Numérique pod vodstvom Jeromea Abela, uz oblikovanje zvuka i softversku manipulaciju inženjera elektroakustike i umjetnika Miodraga Gladovića. Drugi dio programa odvija se izvan zidina, u parku Orsula, gdje će uz mladi kvartet Chui koji već uživa kulturni status na hrvatskoj glazbenoj sceni nastupiti udaraljkaši Ivana Kuljerić Bilić i Nikola Krbanyevitch.

Bogatu hrvatsku folklornu plesnu i glazbenu baštinu publici predstavljaju LADO s novim programom *Ideju regruti* te Folklorni ansambl Lindo svojim tradicionalnim nastupima na taraci tvrđave Revelin, uz dodatak premijerne izvedbe nove koreografije *Podravski svati* dr. Ivana Ivančana.

U atriju palače Sponza otvorit će se izložba Josipa Pina Trostmannna pod nazivom „Dubrovnik iz Svetog Jakova s dvije palme“, povodom umjetnikova osamdesetog rođendana, te skupna izložba koju Igre pripremaju u suradnji s Art radionicom Lazareti, a koja će pod nazivom „Užasi zavičajja“ publici predstaviti radove suvremenih dubrovačkih umjetnika. Obje izložbe dio su novog festivalnog programa „Ključevi od Grada“ namijenjenog razvoju publike, u sklopu kojeg će se održati i razgovor s autorima - Kristianom Novakom i Tomislavom Zajecom povodom dramskog gostovanja „Črna mati zemla“ te predavanje „Tragom mita o Michelangelu“ povodom dramske premijere „Michelangelo“. U palači u ulici Braće Andrijića ovo će predavanje održati povjesničarka umjetnosti Tanja Trška. Povodom dramske premijere „Pod balkonima“ Ranka Marinkovića, na Sveučilištu u Dubrovniku održat će se izložba i razgovor „Onkraj Mediterana: Ranko u Dubrovniku“, u čemu će sudjelovati Morana Čale, Dario Harjaček i Vedrana Klepica te pokušati odgovoriti na pitanje po čemu djelo ovog hrvatskoga modernista nadilazi obzor zavičajnih motiva i slika te zašto mu je prava rodna gruda sveopća Babilonska biblioteka. Nakon razgovora posjetitelji će moći razgledati audio-vizualnu instalaciju posvećenu Ranku Marinkoviću. Kroz akumulaciju projekata, programa, izložbi, predstava, društvenih događanja građani će istraživati načine na koje kroz relaciju s kazalištem shvaćamo vlastitu subjektivnost i njenu temporalnost. Misao o Gradu, povijesti njegovog urbaniteta i karaktera postaje prostorom za stvaranje novih svjetova. Okrugli stol Prostor za drugačije? Mogućnosti kulture u Dubrovniku okupit će tako 10. kolovoza u Art radionici Lazareti kulturne radnike koji su svojim djelovanjem ili nastojanjima vezani za kontekst razvoja i stanja kulture u gradu Du-

brovniku. Moderatorica je Ana Žuvela.

„Ključevi od grada“ donose još i obilje sadržaja za djecu. Dubrovački glazbenici u Sponzi će izvesti Saint-Saënsovo djelo Karneval životinja, Jasna Held će u

crkvici sv. Stjepana u Pustijerni pripovijedati narodne priče i bajke iz okolice Dubrovnika, Nenad Sinkauz će voditi glazbenu radionicu Tvornica zvuka na kojoj će djeca učiti o osnovama improvizacije, a kustosice Kuće Bukovac, Lucija Vuković i Helena Puhara vodit će likovnu radionicu na temu percepcije suvremene umjetnosti. Želja je kroz radionički, interaktivni i kreativni pristup izgraditi odnos djece prema suvremenim umjetničkim sadržajima te procesima nastajanja tih sadržaja kao i senzibilizirati djecu za suvremenu umjetnost i festival te tako raditi na odgajanju nove kazališne, glazbene i likovne publike.

U filmskom programu Igara tradicionalno će se naći najbolji domaći film – dobitnik Velike zlatne arene na Pulskom filmskom festivalu, a ovog ljeta festivalska će publika moći vidjeti i Motovun u Dubrovniku – skrivene projekcije izbora filmova s Motovunskog filmskog festivala.

Ceremoniju svečanog otvaranja režira Saša Božić koji je i autor scenarija. Pod dirigentskom palicom maestra Tomislava Fačinija, glazbu izvodi Zagrebačka filharmonija, Dječji zbor WDR iz Dortmundu, Akademski zbor Pro musica iz Mostara, Dubrovački komorni zbor, Mješoviti zbor Libertas te Ženska klapa FA Lindo. Uz članove Festivalnog dramskog ansambla, nastupit će i Folklorni ansambl Lindo, studenti glume i plesa Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu te građani Dubrovnika koji ove godine imaju posebnu ulogu u ceremoniji.

- Financijskim planom predviđen je ukupni budžet od 14 milijuna kuna od čega su javna sredstva nešto manje od 9 milijuna, a vlastiti prihod i prihod od ulaznica iznosi 2 milijuna kuna dok su nas sponzori i donatori ove godine poduprli s gotovo 3 milijuna kuna. Do povećanja je došlo prvenstveno zahvaljujući donaciji zaklade Caboga Stiftung, ali i povećanoj sponzorskoj podršci Jadranskih luksuznih hotela s kojima smo pripremili i dva glazbena festivalska programa u Vala Beach Clubu hotela Palace. Zahvaljujem ovom prilikom i našim vjernim sponzorima Mastercardu, Hrvatskoj elektroprivredi, Tele2, Krašu, Fordu, Croatia osigurnju i Croatia Airlinesu te svim ostalim partnerima, sponzorima, donatorima bez kojih bi realizacija ovako velikog festivala bila nemoguća – istaknula je ravnateljica Igara Ivana Medo Bogdanović osvrćući se na stabilnu financijsku konstrukciju 69. Igara.

Igre su i ovu godinu svojoj publici osigurale brojne popuste i povoljne pakete ponude. Kupovina ulaznica moguća je preko festivalskih stranica www.dubrovnik-festival.hr ili servisa www.ulaznice.hr te na blagajni u Festivalnoj palači (Od Sigurate 1), svakim danom od 9 do 21.30 sati kao i na lokacijama izvođenja programa, dva sata prije najavljenog početka.

Karla Labaš